

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA: 3r ESO PDC

Àmbit Lingüístic i Social Curs: 3r ESO PDC

Departament: Geografia i Història

Professora: María Macario Serrano

Curs 2023-2024

IES San Antonio de Benagéber

ÍNDEX
1. Introducció
a Justificació de la programació. Contextualització
b Marc legal
2. Objectius de l'etapa respectiva vinculats amb la matèria o l'àmbit
3. Competències
4. Continguts
5. Unitats didàctiques i temporització
6. Metodologia. Orientacions didàctiques
a Metodologia general i específica. Recursos didàctics i organitzatius
b Activitats i estratègies d'ensenyança i aprenentatge. Activitats complementàries
7. Avaluació de l'alumnat
a Criteris d'avaluació
b Instruments d'avaluació
c Criteris de qualificació
d Activitats de reforç i ampliació
8. Mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb necessitat de compensació educativa

9. Elements transversals

- a Foment de la lectura. Comprensió lectora. Expressió oral i escrita
- b Comunicació audiovisual. Tecnologies de la informació i de la comunicació
- c Emprenedoria
- d Educació cívica i constitucional

10. Avaluació de la pràctica docent i indicadors d'èxit

*1. Introducció i justificació de la programació. Contextualització

L'ensenyament de l'Àmbit Sociolingüístic del Programa de Diversificació Curricular de 3r d'ESO, comprén les àrees de Valencià, Castellà i Ciències Socials. El nivell d'aprenentatge i socialització serà un dels requisits per aconseguir el títol de graduat en ESO.

L'àmbit lingüístic i social és una de les àrees que s'inclouen en el 3r curs de PDC amb una càrrega lectiva de nou hores setmanals. Aquest àmbit pretén que els alumnes aconseguisquen desenvolupar les capacitats expressades en els objectius generals de l'etapa, incidint en aquelles especialment lligades a l'adquisició de coneixements que faciliten la comprensió de la dimensió social dels éssers humans i el domini de les destreses comunicatives implicades en l'ús de la llengua, és a dir, la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, la qual contribuirà a la integració en el centre i en el sistema escolar.

El PDC de 3r d'ESO està adreçat a l'alumnat que presenta dificultats rellevants d'aprenentatge no atribuïbles a la falta d'estudi o esforç.

Aquest curs està format per catorze alumnes de 14 i 15 anys.

Així doncs, aquesta programació s'ha dissenyat prenent com a referència els continguts, objectius, criteris d'avaluació i estàndards d'aprenentatge avaluable de 3r d'ESO i realitzant una adaptació d'aquests pel que fa a les matèries que s'inclouran dins d'aquest àmbit:

- Ciències Socials: Geografia i Història
- Valencià: Llengua i literatura
- Llengua i Literatura Castellana

- Marc legal

- **Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell**, pel qual s'estableix l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria.
- **Ordre 19/2023, de 29 de juny, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport**, per la qual es regulen els procediments derivats del Decret 107/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum d'Educació Secundària Obligatòria, i del Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat, així com l'organització i el funcionament del Batxillerat nocturn i a distància a la Comunitat Valenciana.

- Objectius generals de l'etapa específics de l'àmbit

En haver-hi tres matèries es pretén evitar la consideració de l'àmbit com una simple suma d'aquestes, al contrari, se subratlla l'objectiu de reforçar la funcionalitat dels aprenentatges que es consideren bàsics. La present programació, per tant, adoptarà un enfocament globalitzador de les tres àrees.

El programa se centrarà fonamentalment en el següents objectius:

- 1 Aconseguir que els alumnes siguen capaços d'expressar-se de manera correcta en totes dues llengües, tant a nivell oral com escrit.
- 2 Que els alumnes entenguen els processos de canvi històric i les diferents situacions socials, polítiques i econòmiques que han passat al llarg del temps.
- 3 Potenciar com a valors positius l'esforç personal i l'autoestima en el procés propi d'aprenentatge.

Objectius específics de l'àmbit

L'ensenyament de l'àmbit lingüístic i social pretén contribuir a desenvolupar en els alumnes les capacitats següents:

- . Reconéixer en la interpretació dels fets socials el paper exercit pels subjectes històrics mitjançant l'anàlisi de les seues intencions i projectes.
- . Explicar diferents problemes socials tenint en compte la interacció de factors socials i mediambientals en territoris de diferent ordre de magnitud.
- . Identificar les manifestacions de conflictes i de desigualtat social a partir de la informació que apareix en determinats mitjans de comunicació.
- . Reflexionar sobre la relació que s'estableix entre la realitat i les fonts que permeten l'accés al seu coneixement.

- . Aplicar, en les explicacions de processos espacials i històrics, conceptes com distribució, localització, interacció, duració, canvi, o continuïtat.
- . Reconèixer els aspectes bàsics de la situació sociolingüística i cultural a la Comunitat Valenciana.
- . Planificar i regular el procés d'aprenentatge al voltant de la resolució de problemes mitjançant l'aplicació de problemes i procediments bàsics.
- . Obtindre informació rellevant a partir de diverses fonts orals i escrites.
- . Descriure verbalment la informació continguda en taules, estadístiques, gràfiques i mapes.
- . Elaborar mapes temàtics i gràfiques com a estratègies per al tractament de la informació i per a comunicar els resultats d'un estudi sobre un procés social.
- . Analitzar textos periodístics tenint en compte les característiques del gènere, l'organització de les idees i la finalitat amb què es pense utilitzar esta informació.
- . Produir textos de gèneres diferents per a comunicar oralment o per escrit el coneixement adquirit, per a relacionar-se amb institucions de l'entorn escolar i amb intencionalitat expressiva i literària.
- . Participar en situacions de comunicació col·lectives utilitzant el llenguatge com a mitjà de resolució de conflictes interpersonals i de garantir una comunicació fluïda.
- . Utilitzar un metallenguatge gramatical bàsic per a la comunicació a classe en relació amb les activitats de comprensió i producció de textos.
- . Valorar i gaudir autònomament d'obres literàries.

- . Explicar el sentit de textos literaris i explicar els seus coneixements sobre les característiques essencials dels distints gèneres.

- . Assumir i col·laborar en el treball en grup com un mitjà d'aprendre.

- . Mostrar una actitud oberta cap al coneixement.

- . Acceptar que un fet social pot tenir diferents interpretacions en funció de la informació obtinguda de les fonts, les preguntes i les teories de l'investigador.

- . Apreciar els drets i les llibertats humanes com un èxit irrenunciable de la humanitat i una condició necessària per a la pau i la convivència democràtica.

- . Mostrar una actitud crítica cap a actuacions i situacions discriminatòries i injustes que produeixen o agreugen les desigualtats.

- . Consolidar les habilitats socials que permeten tindre una socialització satisfactòria i faciliten la inserció socioprofessional.
- . Fomentar l'autoestima i la resolució de conflictes dins l'aula i del centre, mitjançant estratègies interactives com el treball cooperatiu.
- Competències bàsiques, relació entre les competències bàsiques i els objectius de l'àmbit i els criteris d'avaluació

L'ASL contribueix en essència a l'adquisició de la competència en comunicació lingüística per part de l'alumnat. I si la comunicació és un dels pilars de la convivència social, el desenvolupament de la competència comunicativa ha d'anar estretament lligat al de la competència social i ciutadana.

El plantejament bàsicament procedimental de l'ASL implica que l'aprenentatge de les habilitats lingüístiques necessàries perquè es produïska la comunicació contribuïska a la comprensió de les experiències col·lectives i de l'organització i el funcionament del passat i present de les societats. A més, en molts casos, es plantegen situacions d'aprenentatge estretament lligades a la realitat social del món actual, els seus conflictes i motivacions, els elements que són comuns i els que són diferents, així com els espais i territoris en què es desenvolupa la vida dels grups humans, i els seus èxits i problemes, per a comprometre's personalment i col·lectiva a millorar-los, i participar així, de manera activa, eficaç i constructiva, en la vida social i professional.

Així doncs, per mitjà de l'organització d'equips de treball cooperatius s'hi incorporen formes de comportament individual que capaciten les persones per a conuiu en una societat cada vegada més plural, dinàmica, canviant i complexa. L'alumnat, alhora que aprén a comunicar-se, aprén a cooperar, a comprometre's i a afrontar els conflictes, a prendre perspectiva, a desenvolupar la percepció de l'individu en relació a la seua capacitat per a influir en l'àmbit social i a elaborar argumentacions. És a dir, aprén a posar-se en el lloc de l'altre, acceptar les diferències, ser tolerant i respectar els valors, les creences, les cultures i la història personal i col·lectiva dels altres.

Però, a més, l'ASL també contribueix a l'adquisició de la competència d'aprendre a aprendre, ja que des de tots els blocs de contingut s'utilitzen tècniques i estratègies que afavoreixen el coneixement dels processos mentals a què s'entreguen les persones quan aprenen, a més del coneixement sobre els processos d'aprenentatge, així com el desenrotllament de la destresa de regular i controlar l'aprenentatge que es du a terme.

D'altra banda, l'adquisició de la competència digital es fa patent a través del ús creatiu, crític i segur de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) aplicades a l'aprenentatge, la inclusió i la participació en la societat. Implica, a més, l'adquisició d'una sèrie de coneixements, habilitats i actituds derivats dels canvis produïts sobre la lectura i l'escriptura per l'aplicació de les TIC i la generació d'entorns virtuals, no sols d'aprenentatge, sinó també d'interacció social.

El treball de les habilitats de comprensió oral i lectora inclou les destreses relacionades amb la busca, l'accés i el processament de la informació. Per la seua banda, les habilitats d'expressió oral i escrita impliquen el domini de destreses bàsiques d'ús de la informació i creació de continguts en l'àmbit personal, acadèmic, social i professional. En tots els casos s'incideix en el coneixement dels riscos associats a l'ús de les tecnologies i de recursos en línia i les estratègies actuals per a evitar-los. És a dir, s'ensenya a identificar els comportaments adequats en l'àmbit digital per a protegir la informació, pròpia i d'altres persones, així com conèixer els aspectes additius de les tecnologies.

També es contribueix a l'adquisició de la competència, en el sentit d'iniciativa i esperit emprenedor, la qual implica la capacitat de transformar les idees en actes. La comunicació es basa justament en la transmissió d'idees i coneixements a través d'actes comunicatius que tenen lloc en determinats àmbits d'ús (personal, acadèmic, social i professional). Per tant, si plantegem cada situació de comunicació com un problema o un repte a què s'ha d'enfrontar l'usuari de la llengua, podem afirmar que en cada cas s'ha de prendre consciència de la situació en la qual s'ha d'intervindre o que cal resoldre. Per tant, el parlant ha de saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, a fi d'aconseguir l'objectiu previst.

En la realització de les activitats comunicatives es promou el desenvolupament d'actituds que afavoreixen la iniciativa emprenedora, la capacitat de pensar de forma creativa, de gestionar el risc i de manejar la incertesa per mitjà de destreses o habilitats com la capacitat d'anàlisi; la capacitat de planificació, organització, gestió i presa de decisions; la capacitat d'adaptació al canvi i de resolució de problemes; la comunicació, presentació, representació i negociació efectives; l'habilitat per a treballar, tant individualment com dins d'un equip; la participació; la capacitat de lideratge i delegació; el pensament crític i el sentit de la responsabilitat; l'autoconfiança; l'avaluació i l'autoavaluació.

D'altra banda, la competència en consciència i expressió cultural implica conèixer, comprendre, apreciar i valorar amb esperit crític, amb una actitud oberta i respectuosa, les diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi personal, i considerar-les com a part de la riquesa i patrimoni dels pobles. A més de l'aprenentatge dels elements literaris, es proposa el desenrotllament de la creativitat, que es relaciona amb la capacitat estètica i creadora, i el domini d'aquelles capacitats relacionades amb els diferents codis

artístics i culturals, per a poder utilitzar-les com a mitjà de comunicació i expressió personals. Tot això per a despertar en l'alumnat l'interés per la participació en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic, tant de la comunitat pròpia com d'unes altres comunitats.

Competències del currículum:

CCLI: Competència comunicació lingüística

CMCT: Competència matemàtica i competències bàsiques en ciència i tecnologia

CD: Competència digital

CAA: Competència aprendre a aprendre

CSC: Competències socials i cíviques

SIEE: Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor

CEC: Consciència i expressions culturals

Els criteris d'avaluació adaptats i la seua relació amb les competències clau o bàsiques són:

. Participa en intercanvis comunicatius dels àmbits acadèmic i social sobre temes de l'actualitat o pròxims als seus interessos. CCLI, CAA, CSC

. Participa en intercanvis comunicatius prestant atenció a la pronunciació i a la gestualitat.

. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes donant suport a companys i companyes, demostrant empatia i reconeixent les seues aportacions. CCLI, CAA, CSC, SIEE

. Participa en equips de treball per a aconseguir metes comunes utilitzant el diàleg igualitari per a resoldre conflictes i discrepàncies. CCLI, CAA, CSC

. Interpreta textos escrits a través de l'anàlisi dels elements formals i de contingut propis del nivell acadèmic. CCLI, CAA i CSC

. Aplica les estratègies de planificació en el procés d'escriptura de textos de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda. CCLI, CAA, SIEE i CSC

. Escriu, amb adequació, coherència, cohesió, pròpies del nivell educatiu, textos, en suports diversos, dels àmbits personal, acadèmic i social, de diverses tipologies, de forma autònoma o amb ajuda.

- . Escriu amb correcció ortogràfica i gramatical pròpies del nivell educatiu. CCLI, i CAA

- . Analitza morfosintàcticament l'oració simple i la classifica segons la naturalesa del predicat (oracions atributives, predicatives, actives, transitives, reflexives, recíproques, intransitives, passives, perifràstiques, reflexes i mitjanes) per a, de forma autònoma, expressar-se i redactar textos argumentatius de diverses modalitats oracionals amb major correcció i propietat. CCLI i CAA.

- . Realitza lectures d'obres literàries pròximes als seus gustos, triades lliurement o a proposta del professor, en silenci, en veu alta o participant en dramatitzacions i improvisacions de textos adequats al nivell, aplicant, amb supervisió, tècniques expressives i teatrals. CCLI, SIEE i CEC.

- . Planifica la realització d'una indagació sobre problemes geogràfics amb la supervisió del docent mitjançant la formulació de problemes a partir de preguntes sobre la diversitat espacial, la interacció que es dona en l'espai geogràfic i els canvis i proposar un pla ordenat i flexible d'accions que facilite la selecció d'informació i recursos a partir de fonts diverses i l'organització del treball individual i grupal. CAA, SIEE

- . Selecciona i organitzar la informació rellevant, d'acord amb uns objectius previs, a partir de la comprensió de texts orals i escrits, continus i discontinus (mapes i gràfiques), emprats com fonts, a les quals es pot accedir a través de diversos mitjans (biblioteques, Internet, eixides de camp) i aplicar estratègies, d'acord al seu nivell, de busca, registre, selecció i organització de la informació. CCLI, CAA, CD

- . Argumenta com els riscos naturals poden representar un fre en el procés de desenvolupament econòmic i social de les àrees afectades, fent referència als factors físics, a les desigualtats socials i a les limitacions econòmiques i tècniques dels països menys desenvolupats i realitzar propostes per a millorar la protecció de la població més vulnerable. CMCT, CSC, SIEE

- . Explica la localització de les principals zones productores i consumidores de recursos naturals, productes agraris i manufacturats i les situa en el seu context geopolític considerant diferents escales d'anàlisi i l'ús de mapes temàtics i senyes estadístiques. CSC, CAA

- . Diferencia els paisatges representatius dels diversos espais econòmics a partir d'imatges, croquis i plànols i descriu la seua distribució en regions de distinta escala considerant factors de tipus ambiental i social. CSC, CAA

- . Relaciona les actuacions dels agents socials i polítics sobre l'espai geogràfic amb la necessitat de satisfer les necessitats socials bàsiques (alimentació, vivenda, desplaçament i oci) i selecciona exemples de com eixos comportaments i interessos tenen conseqüències ambientals i

socioeconòmiques en el context d'una economia de mercat, per a comprendre millor els processos econòmics i polítics més significatius. CSC, SIEE

. Estima el grau d'idoneïtat d'algunes polítiques socials, econòmiques o territorials quant a la seua capacitat per a generar conflictes polítics, desigualtats socials i problemes mediambientals, adoptant una actitud crítica i elabora propostes basades en el respecte als drets humans i el desenrotllament sostenible. CSC, CAA, SIEE

. Explica les transformacions dels espais, territoris i paisatges fent referència a processos econòmics i polítics i destaca la importància de la dimensió temporal dels fenòmens geogràfics a l'hora de comprendre la realitat actual. CSC, CAA

4 Continguts. Estructura i classificació

. Ciències Socials: Geografia i Història

La matèria de Ciències Socials aporta la comprensió de la dimensió social dels éssers humans a través de l'explicació de fets i processos geogràfics i històrics, per això és imprescindible l'obtenció i el tractament de la informació obtinguda a partir d' unes fonts, a més d'altres procediments com l'elaboració i comprovació d'hipòtesi, el plantejament d'un problema, etc. Els continguts d'aquesta matèria tenen els criteris següents:

- Els continguts de caràcter metodològic i procedimental es trobaran enfocats a la resolució de problemes, l'obtenció i el tractament de la informació, la conceptualització i constitució de procediments necessaris per a la construcció del coneixement.
- Els continguts de caràcter actitudinal adquirixen sentit en el caràcter reflexiu que ajuda a desenvolupar la seua autonomia intel·lectual i moral basada tant en la realitat social com en la vida en societat, especialment aquelles que tenen a vore amb la convivència del centre.
- Els continguts conceptuals que assenyalen els conceptes geogràfics com a distribució, localització o interacció, la concepció de l'espai geogràfic, els conceptes temporals com canvi, continuïtat, duració, ritme. També s'inclouen l'explicació geogràfica, la històrica i la relació entre l'historiador i les fonts.

Tots aquestos continguts s'agruparan en tres blocs:

- 1 La població i la ciutat
- 2 Les activitats humanes
- 3 L'Edat Moderna

Els quals abastiran a la seua vegada tipus de fets i processos com:

- La interacció entre l'acció humana i les condicions mediambientals
- La distribució de desigualtats econòmiques
- L'organització regional del món
- La formació d'una societat concreta
- La transició d'una societat a una altra
- Processos que abracen diverses societats (crisi econòmica, crisi mediambiental, el creixement urbà, el desenrotllament humà i les desigualtats socials a diferents escales, els conflictes territorials i socials, etc.).

. Llengua i Literatura Valenciana i Castellana

L'objecte d'ensenyança i aprenentatge d'aquestes àrees és el domini de les destreses lingüístico-comunicatives implicades en l'ús de les dues llengües, és a dir, l'ensenyança i aprenentatge de les habilitats implicades en la comprensió i composició de textos orals i escrits. El desenvolupament d'estes habilitats requereix l'exercici del llenguatge en les seues diverses funcions socials. El currículum bàsic estableix els quatre àmbits d'ús que s'han de prendre com a referència:

- a La llengua en la comunicació interpersonal i amb les institucions
- b El discurs literari
- c La llengua en els mitjans de comunicació social
- d La llengua com a mitjà per a l'adquisició de coneixements (especialment l'àmbit acadèmic)

Els criteris de la programació seran els següents:

- L'accent s'ha de posar en l'aprenentatge d'habilitats lingüística-comunicatives.
- Consideració efectiva del discurs en situació de comunicacions determinades.
- Comunicació formal dins el context de la institució escolar i amb les institucions de l'entorn.
- Producció i comprensió de textos de caràcter acadèmic: recerca, elaboració i interpretació de fonts que permeten formular i verificar hipòtesis, redacció de guions de treball, resums, informes, memòries...
- Ús del periòdic com a font d'informació en relació als processos socials que s'estudien en l'àmbit.
- Lectura de textos literaris que contribuïsqen a considerar la literatura com una manera de simbolització de l'experiència individual i col·lectiva.

Així mateix, es treballaran qüestions sociolingüístiques de caràcter actitudinal referides a la reflexió sobre els fenòmens de contacte de llengües, en aquest cas, valencià i castellà.

Els aspectes que es treballaran seran:

- el gramatical o domini del codi lingüístic (verbal i no verbal).
- el sociopragmàtic, reflexió sobre les normes de comportament lingüístic.
- coneixement pràctic del procés d'escriptura: prendre consciència que escriure és un procés que requereix temps, documentació i reflexió.
- planificació dels textos, elaboració d'esborranys, ús de documentació per a l'escriptura, especialment diccionaris, gramàtiques, models textuais, informació recollida, etc.
- revisió guiada d'un text atenent als criteris que han guiat la seua composició.
- component estratègic o capacitat per a reparar errors de tot tipus.

Els coneixements d'una llengua seran transferibles a l'altra augmentant així la seua competència comunicativa. Els continguts de la programació estaran lligats de forma directa amb les competències.

5 Unitats didàctiques i temporització

Hem decidit omplir les mancances de coneixements bàsics en socials i el reforç en les destreses i habilitats comunicatives de les àrees lingüístiques.

Així doncs, els alumnes treballaran les següents unitats pertanyents al llibre de text *Lengua y Literatura 3r d'ESO* de l'editorial Edebé i el Dossier elaborat pel departament Valencià. *Lengua i literatura 3r ESO*. Els alumnes treballaran també al llarg del curs en la realització de diversos projectes que puguen englobar les tres àrees.

Del llibre de text *Lengua y Literatura 3r d'ESO* treballarem les següents unitats didàctiques:

Unidad didáctica 1	Temporalización: 1.º trimestre
Contenidos de la Unidad Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • La prensa escrita: el reportaje • El origen del léxico castellano • El sintagma nominal • Reglas generales de acentuación • El sustantivo • El adjetivo calificativo • Los determinantes • Los pronombres • Diptongos, triptongos e hiatos • Los géneros literarios (rasgos característicos): la lírica, la narrativa, el teatro y otros textos.
Unidad didáctica 2	Temporalización: 1.º trimestre
Contenidos de la Unidad Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • La crónica • Neologismos , préstamos y extranjerismos • El sintagma verbal • Clasificación del verbo • Perífrasis verbales • Complementos del verbo • El adverbio

	<ul style="list-style-type: none"> • Preposiciones y conjunciones
Unidad didáctica 7	Temporalización: 1er trimestre
Contenidos de la Unidad Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • La Edad Media: Sociedad y Cultura • La Literatura medieval • La Lírica medieval • La narrativa medieval • El teatro en la Edad Media • El uso correcto de los determinantes. • Identificación de ideas principales de un texto. • Temas, formas y autores de la lírica en la Edad Media: La lírica popular (las jarchas, los villancicos, las cántigas), la lírica culta (Las Coplas de Jorge Manrique) • Temas, formas y autores de la narrativa de La Edad Media: épica castellana (<i>Cantares de gesta, Los romances, La prosa didáctica</i>) • La Celestina
Unidad didáctica 3	Temporalización: 2.º trimestre

Contenidos de la Unidad Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • La entrevista • La estructura de la palabra: lexemas y morfemas • Las oración simple y su análisis • Características de la oración • Constituyentes de la oración • Clasificación de las oraciones • Anàlisis de la oración • El punto, la coma y el punto y coma
-----------------------------------	--

Unidad didáctica 4		Temporalización: 2º trimestre
Contenidos de la Unidad Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • El texto expositivo • La derivación: prefijos y sufijos • Coordinación y subordinación • Tipos de proposiciones coordinadas • Propositiones yuxtapuestas • Acentuación de palabras compuestas. • Los signos de interrogación y exclamación. • El análisis sintáctico 	

Unidad didáctica 8	Temporalización: 2º trimestre
--------------------	-------------------------------

Contenidos de la Unidad Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • El Renacimiento: Sociedad y cultura • La lírica del Renacimiento • La lírica del segundo Renacimiento • La narrativa del Renacimiento: La novela idealista, La novelarealista • El Lazarillo de Tormes
-----------------------------------	--

Unidad didáctica 5	Temporalización 3er trimestre
Contenidos de la unidad didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • El texto argumentativo • Composición y parasíntesis • Siglas y acrónimos • La subordinación • Tipos de oraciones subordinadas • Uso de “b” y “v” • Uso de “j” y “g”

Unidad didáctica 6	Temporalización 3er trimestre
Contenidos de la unidad didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • Los textos persuasivos • Las relaciones semánticas • Los cambios semánticos • La variedad lingüística • Uso de la “h”/ “ll” e “y” / “c” y “z”

Contenidos de la unidad didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • El Barroco • La literatura barroca • El teatro barroco • Lope de Vega i Calderón de la Barca
Unidad didáctica 10	Temporalización 3er trimestre
Contenidos de la unidad didáctica	<ul style="list-style-type: none"> • La lírica del Barroco • Los grandes poetas del Barroco • La renovación de la lírica popular

Del dossier de 3r ESO elaborat pel departament de Valencià

CONTINGUTS DE LITERATURA

- La nostra llengua. Dels orígens als primers escrits
- L'esplendor de la llengua
- La literatura medieval

- La literatura dels segles XIII i XIV

La poesia trobadoresca. Gèneres.

Ramon Llull. La persona i l'obra Les quatre grans Cròniques

La literatura religiosa: Sant Vicent Ferrer

L'Humanisme. Bernat Metge

- La literatura del segle XV

El segle d'or i els seus escriptors

La novel·la de cavalleria i la novel·la cavalleresca. *Tirant lo Blanc*

Isabel de Villena: *Vita Christi*

La poesia: Ausiàs March

CONTINGUTS GRAMATICALS

- Repàs de morfologia: classes de paraules
- Els sintagmes. Concepte i classes
- L'oració simple
- Subjecte i predicat
- Els complements del verb

LÈXIC

- Vocabulari bàsic castellà-valencià

La temporització per trimestres és la següent:

1r trimestre

Lectures:

- *Misteris S.L.*, ed. Bromera.

Materials:

- Dossier de textos i exercicis de gramàtica i literatura.

- Dossier de sintaxi
- Recull de textos literaris amb exercis

Literatura

- La nostra llengua. Dels orígens als primers escrits
  - L'Edat mitjana
  - La literatura medieval
  - Les quatre grans cròniques

Gramàtica

- La paraula. Estructura. Les categories gramaticals
- Anàlisi sintàctica de l'oració simple
- Els sintagmes
  - El sintagma nominal (SN)
  - El sintagma verbal 1 (SV1)
  - El sintagma verbal 2 (SV2)
    - El complement directe (CD)
    - El complement indirecte (CI)
    - El complements circumstancial (CC)
  - El sintagma preposicional (SPrep)
    - El complement de règim verbal (CRV)
    - El complement predicatiu (CPred)
    - El complement agent (CAg)
  - El sintagma adjectival (SAdj)
  - El sintagma adverbial (SAdv)

Ortografia:

- L'accentuació

- L'accent diacríctic

Activitats orals i escrites

- Lectura en veu alta
- Comprensió oral i escrita
- Dictat
- Resum
- Esquema
- Redacció
- Vídeo
- Nota de veu

2n trimestre

Gramàtica:

Lectures:

- *Ací no paga ni Déu.* Dario Fo. Ed. Bromera.

Materials:

- Dossier de textos i exercicis de gramàtica i literatura

Literatura

. Poesia trobadoresca i amor cortés

- Ramon Llull. La persona i l'obra

- La literatura religiosa (s. XIV). Sant Vicent Ferrer
- L'Humanisme (s. XIV). Bernat Metge

Gramàtica

- Pràctiques d'anàlisi sintàctica de l'oració simple.

Ortografia:

- L'apòstrof i la contracció
  - La esse sonora i la esse sorda

Lèxic

- Vocabulari castellà-valencià

Activitats orals i escrites

- Lectura en veu alta
- Comprensió oral i escrita
- Dictat
- Resum
- Esquema
- Redacció
- Traducció valencià/castellà
- Vídeo

- Nota de veu

3r trimestre

Lectures:

- *Tirant lo Blanc*. Joanot Martorell. Ed. Bromera.

Materials:

- Dossier de textos i exercicis de gramàtica i literatura

Literatura

- Introducció al segle d'or. Panorama general (s. XV)
- Isabel de Villena
- Ausiàs March
- La novel·la de cavalleria i la novel·la cavalleresca

- *Tirant lo Blanc*

Gramàtica

- Els pronoms febles

Ortografia:

- Ús de G, J, TG, TJ
  - Ús de X, TX, IG

Lèxic

- Vocabulari castellà-valencià

Activitats orals i escrites

- Lectura en veu alta
- Comprensió oral i escrita
- Dictat
- Resum
- Esquema
- Redacció
- Traducció valencià/castellà
- Vídeo
- Nota de veu

Continguts de Geografia i Història.

Materials diversos proporcionats per la professora.

Continguts comuns a totes les unitats

- Obtenció i processament d'informació a partir de l'observació de la realitat geogràfica i de documents visuals, cartogràfics i estadístics. Comunicació oral o escrita de la informació obtinguda.
- Realització de debats, anàlisi de casos o resolució de problemes sobre alguna qüestió d'actualitat.
- Elaboració de treballs de síntesi o d'indagació utilitzant informació de fonts variades.
- Presa de consciència del caràcter limitat dels recursos, de la necessitat de racionalitzar-ne el

consum i de l'impacte de l'activitat econòmica en l'espai. El problema del canvi climàtic.

- Presa de consciència sobre les desigualtats que es produeixen en la nostra societat i en les d'arreu del món.

- Presa de consciència sobre la diversitat natural i humana del planeta.

- Es treballarà amb mapes interactius. Físics i polítics, per tal d'assolir els coneixements geogràfics relatius tant a l'entorn més pròxim (poble, comarca, Comunitat Valenciana), com al més global (Espanya, Europa, el món).

Unitats

Unitat 1. El relleu

- 1 Les grans unitats del relleu terrestre
- 2 El relleu, els rius i les costes d'Europa (si dóna temps)
- 3 Les unitats de relleu d'Espanya
- 4 Costes i rius d'Espanya
- 5 El relleu insular

Unitat 2. Els paisatges de la terra

- 1 Els paisatges de les zones climàtiques de la Terra
- 2 Els paisatges d'Europa (si dóna temps)
- 3 Els paisatges d'Espanya
- 4 El paisatge de les illes Canàries

Unitat 3. Organització econòmica de les societats

- 1 El funcionament de l'activitat econòmica
- 2 Els factors de producció
- 3 Els sistemes econòmics i l'economia mundial
- 4 El mercat laboral

Unitat 4. L'agricultura, la ramaderia i la pesca

- 1 L'agricultura: factors físics i humans
- 2 Els paisatges agraris
- 3 L'agricultura de subsistència i l'agricultura de mercat
- 4 La ramaderia
- 5 La pesca.

Unitat 5. La indústria i l'energia

- 1 Les matèries primeres

2 Les fonts d'energia tradicionals. Localització

3 Les fonts d'energia alternatives

4 La indústria. Classificació de les indústries.

5 El procés i el treball industrial

6 Localització de la indústria al món

Unitat 6. Els serveis.

1 Les activitats terciàries en l'actualitat

2 Els transports

3 El comerç

4 Sanitat. Educació

5 El turisme i els seus efectes

Unitat 7. L'economia espanyola

1 L'agricultura i la ramaderia

2 La pesca

3 Energia i mineria

4 Les activitats industrials

5 Comerç, transports i comunicacions

6 Sanitat. Educació

7 El turisme

Unitat 8. L'organització política de les societats

- 1 L'Estat. La democràcia
- 2 Estats democràtics i no democràtics
- 3 Tractats, declaracions i organitzacions supranacionals
- 4 Les organitzacions no governamentals (ONG)

Unitat 9. La unió europea i Espanya

- 1 Els Estats europeus
- 2 La Unió Europea
- 3 Les institucions de la Unió Europea
- 4 L'Estat espanyol a la Unió Europea
- 5 L'organització territorial d'Espanya

Unitat 10. La globalització

- 1 Un sistema mundial
- 2 Característiques de la globalització
- 3 Causes de la desigualtat en un món globalitzat
- 4 Els fenòmens migratoris històrics i en l'actualitat
- 5 Migració i immigració a Espanya

Unitat 11. L'organització de l'espai

- 1 La globalització i l'espai urbà
- 2 Desigualtats territorials i socials

- 3 La ciutat moderna

- 4 Els problemes ambientals

Unitat 12. El repte mediambiental

- 1 Les relacions entre natura i societat

- 2 Els impactes ambientals i la gestió dels residus

- 3 El desenvolupament sostenible

6. Metodologia. Metodologia específica de l'ASL. Activitats i estratègies d'ensenyança i aprenentatge.

Metodologia específica de l'ASL

Des del punt de vista metodològic, es proposa l'enfocament comunicatiu com a plantejament didàctic bàsic per a l'aprenentatge i l'avaluació. El fet de desenrotllar la competència comunicativa suposa adquirir coneixements a través de la pràctica i la participació actives en àmbits socials que, com a tals, es poden desenrotllar tant en el context educatiu formal, a través del currículum, com en els contextos educatius no formals i informals. En este sentit, s'han de dissenyar tasques o situacions d'aprenentatge que possibiliten, imiten o reproduïsquen de la manera més fidel possible situacions reals d'interacció, comprensió i expressió oral i escrita, de manera que els estudiants puguin aplicar els coneixements apresos.

Tenint com a objectiu últim que tot l'alumnat, sense exclusions, adquireisca els millors aprenentatges possibles, és de gran rellevància que incorporem en les nostres aules els últims avanços que la ciència educativa i social desenrotlla en relació a la millora de l'aprenentatge de la joventut. Només així podrem consolidar el dret a l'educació de tots i totes, la millor educació possible per a cada un d'ells i elles.

Per això, amb poques paraules, l'aprenentatge dialògic entén que les persones aprenem a partir

de les interaccions amb unes altres persones, és a dir, que construïm el coneixement, en primer lloc, des d'un pla intersubjectiu, des d'un àmbit social, i, progressivament, l'interioritzem amb un coneixement propi, intrasubjectiu. Per mitjà del diàleg, transformem les relacions, el nostre entorn i el nostre propi coneixement. Per tant, sota esta concepció de l'aprenentatge, l'alumnat, per a aprendre, necessita situacions d'interacció. Però no sols necessiten un gran nombre d'interaccions i que estes siguen diverses, sinó que, a més, el diàleg que s'establisca ha d'estar basat en una relació d'igualtat i no de poder, la qual cosa significa que tots i totes tenim coneixement per a aportar. Són estos espais d'interacció els que l'escola ha d'assegurar si volem oferir una educació de qualitat.

En este sentit, s'establirà un aprenentatge dialògic en la mesura que s'augmente al màxim l'aprenentatge instrumental, s'afavorisca la creació de sentit personal i social, es promoguen situacions d'aprenentatge impregnades de principis solidaris i en les quals la igualtat i la diferència siguen valors compatibles i mútuament enriquidors, tant instrumentalment com en nivells de cohesió social.

A més, s'ha de tendir a un aprenentatge situat, que emfatitza la dimensió social dels processos d'adquisició de les competències, un aprenentatge vinculat a un determinat context cultural, social i de relacions, i a unes determinades tasques que les persones hauran de resoldre i que els permetran adquirir la competència necessària. Esta visió de l'aprenentatge contextualitzat connecta amb una àmplia tradició de teories i pràctiques educatives que, en la societat de la informació, veuen reforçat el seu valor. El paper actiu i autònom dels alumnes conscients de ser responsables del seu aprenentatge ha de ser reforçat per una gran varietat de mètodes actius que faciliten la participació i implicació d'estos, i l'adquisició i ús de coneixements en situacions reals que generen aprenentatges transferibles i duradors.

Els mètodes actius poden recolzar-se en estructures d'aprenentatge cooperatiu, que asseguren la interacció entre iguals i amb altres membres de la comunitat educativa i l'entorn, de manera que, a través de la resolució conjunta de les tasques, els membres del grup desenrotllen noves habilitats i estratègies que puguen aplicar a situacions semblants en contextos formals i no formals. Es tracta de transformar les estructures d'aprenentatge individualistes, vinculades exclusivament a l'aprenentatge de continguts descontextualitzats, en estructures d'aprenentatge cooperatiu perfectament compatibles amb altres mètodes actius, i tots estos, amb l'aprenentatge de les competències.

L'aprenentatge competencial, per la seua mateixa naturalesa, invita a esta integració metodològica que es recolza en les relacions dels diferents mètodes actius amb diverses maneres d'ensenyar continguts i processos, que són substancialment diferents, i que s'ensenyen vinculats als coneixements de les distintes àrees. Es poden mencionar ací distints models o enfocaments

metodològics (conductuals, constructivistes, socials o personals) o simplement mencionar exemples dels diversos enfocaments (anàlisi de tasques, simulació i/o joc de rols, estudi de casos, investigació en l'entorn, estímul de la creativitat, models personals per a l'augment de l'autoestima, etc.).

En conclusió, l'ALS s'articula entorn d'una sèrie d'habilitats comunicatives, coneixements cognitivolingüístics, aptituds i actituds, que permeten a l'alumnat, d'una banda, seguir amb la seua formació acadèmica i al llarg de la vida i/o la seua incorporació al món laboral, d'una altra, adaptar-se als reptes que planteja la societat del coneixement.

Recursos didàctics i organitzatius

A continuació, es detalla una relació dels diversos materials i recursos didàctics per abordar l'ALS:

Biblioteques de recursos online

Projectes d'aprenentatge online

Mapes interactius

Material manipulable i experimental propi de l'ALS

Altres recursos educatius en format digital

Ordinador Material per a l'Educació emocional

A banda dels dossier de Valencià i llibres de text de CCSS i Lengua y Literatura també esfaran servir altres manuals per a consulta com: Lengua i Literatura de 3r ESO de l'editorial OXFORD, fotocòpies, flexions verbals, diccionaris de les dues llengües...

En relació a la distribució de l'espai, es tracta d'explicitar, com en el cas que suggerim, en quins espais es poden desenvolupar els aprenentatges i la diversitat de propostes establides.

L'aula es pot adaptar a les activitats (orals, escrites, projectes, amb pissarra digital, canó...).

La biblioteca del centre: dues sessions a la setmana.

Activitats i estratègies d'ensenyança i aprenentatge

El treball sobre els continguts procedimentals en les tres matèries de l'àmbit lingüístic i social serà prioritari i es realitzarà de forma integrada.

En les àrees lingüístiques els continguts i els objectius estaran orientats a l'adquisició de les quatre habilitats lingüístiques i comunicatives. Per això es donarà prioritat a l'aprenentatge de:

- Lectura en veu alta

- Lectura comprensiva de textos curts, sobre tot de caràcter informatiu

- Elaboració de guions de treball

- Realització d'esquemes i resums

- Redacció de textos expositius

- Creació d'un hàbit de lectura fomentat pel plaer que la mateixa suposa

- Tècniques d'autocorrecció

- Revisió de continguts gramaticals (conjugacions verbals, connectors, ortografia, puntuació, categories gramaticals...)

En l'àrea de Ciències Socials s'insistirà en l'aprenentatge d'una sèrie de procediments necessaris per a l'explicació dels processos socials:

- Elaboració i interpretació de gràfiques

- Utilització d'atles històrics i geogràfics

- Consulta d'enciclopèdies i altres fonts d'informació

- Interpretació de mapes temàtics

- Elaboració de guions de treball
  - Recerca de les causes i conseqüències d'un esdeveniment històric-social
  - Recerca d'informació sobre problemes actuals derivats de la producció, repartició i consum de determinats productes que generen desigualtats.

Normes bàsiques de funcionament:

Faltes d'assistència

- Es justificaran mitjançant la WEB família
- Cas de faltar a un examen sols s'admetrà el justificant mèdic o oficial.

Agenda

- Serà imprescindible portar-la a classe tots els dies.

Presentació de treballs

- Caldrà entregar els treballs en la data estimada.
- No es presentaran ni s'arreglaran els treballs fora de terme, excepte en cas de falta degudament justificada.
- Els treballs es realitzaran amb tinta blava o negra, mai amb llapis, amb neteja i ordre.

Material i apunts

- Tots els materials de classe es guardaran i mantindran en ordre en la carpeta, arxiu o quadern.

Realització de deures o tasques

- Els deures diaris són obligatoris i per tant han de ser realitzats.
- Si no es fan, l'alumnat serà puntuat negativament.

Activitats complementàries

Pel que fa a les activitats extraescolars, tenim previstes per al curs 2023/24 les que segueixen:

- Les mateixes que realitzen els grups de referència.
- Visionat d'obres i pel·lícules de la cartellera al centre escolar o fora.

Objectiu: Fomentar l'assistència al teatre i al cinema com una activitat habitual d'oci, gaudi i

aprenentatge.

Cursos: Tot l'alumnat.

Data: A determinar en funció de l'oferta cultural.

- Eixida del alumnat a visitar espais rurals que puguen relacionar amb les activitats dels sector primari.

Objectiu: És difícil concretar l'objectiu sense tenir dades concretes, a grans trets, informar i conscienciar l'alumnat sobre el sector primari, el canvi climàtic...

Cursos: Tot l'alumnat.

Data: Segon trimestre.

7. Avaluació de l'alumnat

Criteris d'avaluació

1 Explicar els principals problemes demogràfics actuals com ara el creixement de la població, els moviments migratoris i l'envelliment com el resultat de diverses dinàmiques demogràfiques per mitjà de l'ús de diverses fonts d'informació i l'aplicació dels conceptes bàsics de la demografia.

2 Analitzar els factors del creixement de les ciutats, la diferenciació funcional de l'espai urbà i algun dels problemes que es plantegen als seus habitants i aplicar aquest coneixement a exemples de ciutats espanyoles, valencianes i d'altres llocs del món.

3 Descriure els trets bàsics de diferents espais geogràfics de distint ordre de magnitud que generen les activitats econòmiques a través de l'anàlisi d'imatges de les seues manifestacions paisatgístiques i de documents cartogràfics senzills.

4 Explicar la diversitat d'espais geogràfics resultants de la interacció de les activitats econòmiques i el medi tenint en compte la seua relació amb el procés de globalització.

5 Reconéixer a partir d'exemples concrets les conseqüències mediambientals de les activitats econòmiques i els comportaments individuals, discriminant les formes de desenrotllament sostenible, tot aportant algun exemple d'actuacions de polítiques internacionals en defensa del medi ambient.

- 6 Analitzar algun cas que mostre les conseqüències socials de les activitats econòmiques i els comportaments d'agents i institucions polítiques i econòmiques, identificant aquelles que generen desigualtats socials i aportant algun exemple dels acords i polítiques internacionals a favor d'una millor igualtat social.
- 7 Reconèixer la diversitat geogràfica d'Espanya i la Unió Europea i els principals desequilibris regionals a partir de la utilització de diversos indicadors socioeconòmics i valorar les diverses mesures institucionals que es promouen per a reduir aquestos desequilibris.
- 8 Situar amb l'ajuda d'atles les comunitats autònomes espanyoles, els estats europeus, així com els principals països i àrees geoeconòmiques i culturals del món a fi de reconèixer l'organització territorial i poder analitzar els principals problemes actuals que afecta territoris de diferent ordre de magnitud.
- 9 Comprendre instruccions i normes que regulen la interacció verbal en l'aula; seguir les explicacions de classe i ser capaç de verbalitzar-les en apunts i notes; extraure les idees bàsiques de notícies procedents de la ràdio i la televisió.
- 10 Comprendre textos escrits que pertanyen a l'àmbit acadèmic, dels mitjans de comunicació i de la comunicació personal i amb les institucions.
- 11 Produir textos escrits amb seqüències narratives i descriptives amb una intenció explicativa adequant-los a la situació comunicativa, organitzant el seu contingut de manera coherent, i respectant els criteris de correcció gramatical i ortogràfica.
- 12 Identificar, localitzar i conèixer les distintes llengües constitucionals i les grans varietats dialectals d'Espanya.
- 13 Utilitzar la reflexió sobre els mecanismes de la llengua i els seus elements formals per a resoldre problemes de comprensió i composició de textos escrits i orals.
- 14 Conèixer la terminologia gramatical bàsica en relació amb la comprensió i producció de textos: identificació de conceptes gramaticals, obtenció d'informació gramatical en fonts d'informació.
- 15 Mostrar el coneixement sobre el fenomen social de la literatura.
- 16 Desenrotllar les habilitats i l'hàbit de lectura literària.
- 17 Exposar una opinió sobre la lectura personal d'una obra completa o fragments d'una certa extensió, adequada a l'edat i relacionada amb els períodes literaris estudiats tenint en compte la

seua pertinença a un gènere determinat, el reconeixement dels elements estructurals bàsics i els grans tipus de recursos lingüístics.

18 Identificar usos lingüístics discriminatoris en textos orals i escrits i evitar-ne l'ús, i utilitzar elllenguatge com a mitjà de resolució de conflictes.

Instruments d'avaluació

Com a Instruments d'avaluació utilitzarem:

- La participació a classe: on comprovarem el progrés i l'esforç de l'alumne especialment en el nivell del domini oral, avaluarem tant la participació diària a les classes com la intervenció en debats, narracions, exposicions orals, etc.
- Els exercicis escrits: comprovarem diàriament la realització dels exercicis escrits fets a les classes i a casa, cada avaluació revisarem les llibretes i els quaderns de fitxes dels alumnes.
- Treballs: avaluarem els projectes, resums de llibres i treballs proposats per a cada avaluació.
- Proves escrites: elaborarem controls escrits dels temes programats.
- Avaluarem també periòdicament els altres factors que atenen el funcionament del procés d'ensenyament-aprenentatge en la seua globalitat, no sols les adquisicions de coneixements fetes pels alumnes. Per tant avaluarem i revisarem:
  - El conjunt d'activitats realitzades per l'estudiant individualment o en equip.
  - La programació desenvolupada a classe.
  - La dinàmica de l'aula, les seues relacions de comunicació i participació.

Cadascun dels alumnes serà avaluat de manera diversa i en diferents moments del curs. Hi haurà distints tipus d'avaluació:

Avaluació zero: diagnòstica o inicial: es preveu durant la segona quinzena del curs. Serà el seu punt de partida de l'àmbit lingüístic i social i permetrà comprovar quins són els problemes o mancances a principi de curs i quins són els avanços a final de curs.

Avaluació continua: es durà terme cada dia. Consistirà en l'observació directa a classe: actitud

davant la matèria, hàbits de treball, participació, feines en grup, utilització de la llengua oral adient, realització de proves escrites i orals, lectura dels llibres obligatoris, entrega de quadern... Cada dia es demanarà la tasca feta a casa; si un alumne no l'ha realitzada tindrà un negatiu. L'acumulació de negatius és molt determinant a l'hora d'aprovar o suspendre l'àmbit lingüístic. Si un alumne no entrega sistemàticament la tasca s'entendrà com un abandonament de l'àmbit. També es faran proves escrites i orals cada trimestre. Es tindrà també molt en compte les notes del projectes trimestrals que es duren a terme. Es posarà una qualificació peravaluació de l'àmbit lingüístic i social.

Avaluació sumativa o final: a final de curs els alumnes obtindran una nota global de l'àmbit lingüístic. Si algú no aprova a juny, haurà de presentar-se a les proves extraordinàries de juliol (a expenses dels canvis que decida realitzar Conselleria a aquest respecte).

Criteris de qualificació

La nota de l'avaluació de les tres matèries serà conjunta i única. Serà el resultat de l'evolució dels tres, és a dir, serà contínua.

Superació de matèries pendents

Aquestes es recuperaran a través de l'àmbit del curs actual, si s'aprova la primera i la segona avaluació, es donarà per superada la matèria pendent, Altrament l'alumne haurà de superar la prova extraordinària de juliol.

Activitats de reforç i ampliació

Són totes les activitats planificades que es poden utilitzar, bé per a reforçar els aprenentatges a l'alumnat que presenta dificultats a l'hora d'assolir els continguts curriculars; bé per a ampliar aprenentatges per a l'alumnat amb més capacitat o més facilitat en l'assignatura. Sens dubte, les activitats constitueixen un excel·lent instrument d'atenció a les diferències individuals de l'alumnat. La varietat i l'abundància d'activitats amb diferent nivell de dificultat permeten l'adaptació a les diverses capacitats, interessos i motivacions.

Les estratègies i activitats de reforç a què ens referim són:

- Detecció dels coneixements previs per tal d'explicar des del punt que es considere l'adequat.
- Lectura comprensiva per a conscienciar-los de la importància que té. S'ha de llegir el text totes les vegades que siguen necessàries fins a arribar-ne a la comprensió.
- Recerca en el diccionari de les paraules el significat de les quals s'ignora.
- Seqüenciació de les activitats amb l'objecte d'adaptar la dificultat cognitiva a les capacitats de l'alumne/a.
- Reducció el nombre d'activitats amb l'objecte d'adaptar la dificultat cognitiva a les capacitats de l'alumne/a.
- Materials i recursos utilitzats de nivell inferior als emprats amb el grup.
- Treball en grup per a facilitar la interacció entre alumnat amb diferents capacitats i coneixements i millorar així la competència dels més febles i afavorir l'aprenentatge, per imitació, de les estratègies i dels recursos utilitzats pels companys i companyes.
- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.

D'altra banda, les activitats d'ampliació són:

- activitats que faciliten la connexió entre diferents disciplines: Participació en projectes
- activitats sobre temes no inclosos en la programació.

Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

Al llarg el curs, com ja s'ha esmentat anteriorment, els alumnes realitzaran distints tipus de proves, treballs, projectes... que permetran veure l'evolució del procés d'ensenyament- aprenentatge de cadascun d'ells.

Segons els objectius generals definits, els nostres objectes concrets d'avaluació seran:

Les habilitats comunicatives: la comprensió i l'expressió orals i escrites. Avaluarem el desenvolupament d'aquestes quatre habilitats en situacions diverses, dins d'uns mínims de correcció lingüística i d'uns graus de flexibilitat i obertura.

Les nocions lingüístiques. Avaluarem que l'alumne no sols les conega sinó que les use i les faça servir amb correcció.

Coneixements sobre el fet literari: en la interpretació de textos i en la història de la literatura.

Conceptes sociolingüístics: anàlisi de situacions sociolingüístiques reals o arquetípiques, comentaris dialectològics, anàlisi de textos pertanyents a diverses èpoques.

Avaluarem no sols els continguts, sinó el coneixement dels procediments i les actituds relacionades amb els aspectes esmentats adés. Per exemple, sobre el fet literari no podem valorar només els coneixements que l'alumne posseezca sobre literatura, sinó que també hem de valorar el domini dels procediments d'investigació sobre aquests fets, de creació, o d'anàlisi, així com les seues actituds davant el consum o la creació de literatura. (els percentatges de cadascun d'aquests apartats estan esmentats en el següent punt).

Els següents criteris s'adaptaran a l'avaluació concreta de les activitats realitzades i a les unitats didàctiques impartides.

Coneixements relatius al medi físic, a la geografia política, a la geografia econòmica i al desenvolupament de les societats actuals

S'avaluarà la correcta interpretació dels mapes físics, de les gràfiques. L'assoliment dels tecnicismes corresponents a la vida social, econòmica i política de les societats del món actual, així com els canvis socials de les ciutats i els moviments migratoris i les seues causes i conseqüències.

8 Mesures d'atenció a l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb necessitat de compensació educativa

S'aplicaran les mesures de resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat amb necessitat específica de suport educatiu o amb alumnat que requerisca actuacions per a la compensació de les desigualtats. El programa de diversificació curricular (PDC) ja forma part de les mesures de nivell III establides en l'art. 14 del D.104/2018, de 27 de juliol, pel qual es desenrotllen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.

Com que es tracta d'un grup de 14 alumnes, es pot realitzar una atenció més individualitzada; la correcció individual de determinades tasques, la resolució de dubtes particulars, l'orientació sobre la comprensió dels enunciats de les activitats, etc.

9 Elements transversals

. Foment de la lectura

Els alumnes hauran de llegir, de manera obligatòria, els llibres que es proposen per al curs tant en

valencià com en castellà.

Gairebé tots els llibres de lectura obligatòria se seleccionen dels proposats pels Departaments de Geografia i Història, el Departament de Valencià i el Departament de Castellà. Així doncs, el contingut d'aquests està relacionat directament amb el currículum.

Pel que fa a l'animació lectora, un dels objectius més importants serà aconseguir un gust per la lectura que mai no n'han tingut en la seua majoria. En qualsevol cas faran un treball diferent per a cada lectura i se'n triarà alguna per a realitzar col·loquis a classe.

. Utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació

L'ordenació de l'ESO preveu que el treball amb les tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC) s'orienta al seu tractament integrat dins les diverses àrees del currículum. La competència bàsica en les TIC ha de garantir que tot l'alumnat, en finalitzar l'escolarització obligatòria, assolisca el domini de les habilitats i els recursos tecnològics bàsics, al mateix temps que les estratègies i els procediments informacionals vinculats a les TIC. En acabar l'escolarització, l'alumnat ha d'ésser un usuari informat de les possibilitats de les TIC, ha d'estar capacitat per aplicar-ne selectivament els instruments de les TIC apropiats en diferents àmbits (personal, laboral, social...) i com a suport bàsic per a l'aprenentatge continuat al llarg de tota la vida.

Els objectius que s'han de tractar des de la matèria de manera transversal són:

Aprendre i utilitzar tècniques senzilles de maneig de la informació: busca, elaboració i presentació amb l'ajuda dels mitjans tradicionals i l'aplicació de les noves tecnologies.

Utilitzar, amb una autonomia progressiva, els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació per a obtenir, interpretar i valorar informacions de diversos tipus i opinions diferents.

L'alumnat durant l'educació secundària ha d'acabar d'assolir la competència digital, és a dir, dominar les habilitats necessàries per a cercar, obtenir, processar i comunicar informació en diferents formats (textual, digital, audiovisual, gràfic i sonor).

Per a afavorir aquest aprenentatge, durant el curs els alumnes posen en pràctica les normes bàsiques per a presentar correctament treballs en diferents formats. Aquest curs, poden consultar l'ordinador en l'hora d'estudi amb la professora d'aquesta hora per fer activitats com:

- Recerca d'informació i ús de diccionaris en línia.
- Aspectes formals per a la presentació de treballs en format digital.
- Activitats interactives de reforç dels continguts treballats

. Emprenedoria

A més dels valors socials i els individuals, la LOMLOE ha afegit el valor emprenedor que es concreta en els objectius següents:

1 Autonomia i iniciativa personal

Desenvolupar l'esperit emprenedor suposa treballar tota una sèrie de capacitats: des de la iniciativa i la presa de decisions fins a la creativitat i la reflexió aplicades a la creació i justificació d'una activitat que, encara que bàsica, pot ser la llavor d'altres projectes futurs. Això és possible si es parteix dels interessos i les necessitats concrets de l'alumnat però, alhora, si es fa emergir el talent individual i col·lectiu, per mitjà d'activitats que posen reptes als alumnes per aconseguir els seus objectius, que els motiven per superar obstacles i tirar endavant, a la vegada que es busca el màxim nivell d'autonomia.

2 Treball en equip

El treball en equip és un dels valors al qual es dona actualment una gran importància en diferents àmbits. S'ha de vetllar perquè els membres del grup adopten una actitud participativa, oberta i respectuosa; i fomentar la cooperació i la responsabilitat quan s'hagen de dividir les tasques o s'hagen de prendre decisions. També cal promoure contextos d'intercanvi entre els diferents grups d'alumnes perquè tots aprenguen dels altres.

Cal donar el màxim d'autonomia als grups per estimular les habilitats socials, l'intercanvi de coneixements, el treball cooperatiu, la resolució dialogada dels conflictes interpersonals, la capacitat d'empatia i la pràctica sistemàtica del debat, amb tot el que implica (saber escoltar, exposar i argumentar les idees pròpies, i restar obert a les dels altres) i la posada en comú dels coneixement.

Aquest curs, per la situació especial de pandèmia em de reduir aquest tipus de treball a classe. Les taules i cadires no es podem moure a la classe de Laboratori de Física.

3 Habilitats comunicatives

L'alumnat ha de verbalitzar i contrastar idees amb els companys/es i ha d'arribar a acords per a comunicar després els continguts de forma unitària i consensuada.

. Educació cívica i constitucional

L'educació cívica i constitucional té com a objectiu ajudar a analitzar críticament la realitat per tal d'afavorir la convivència. Constitueix un element fonamental del procés educatiu que permet a l'alumnat mostrar comportaments responsables en la societat actual respectant les creences i els valors dels altres. Per això, cal treballar valors com la justícia, el respecte, la solidaritat, la igualtat, la prevenció de la violència de gènere, la llibertat, etc. A més, es pretén que l'alumnat constrüisca els seus valors i normes, que adopte postures coherents amb els seus principis i que actue conseqüentment. En conclusió, preparar-lo a viure i conviure en societat.

Activitats proposades:

- Activitats en xicotet grup aquest curs , si és possible.
- Debats que promoguen el respecte als altres on s'accepten les normes que s'establisquen, es respecten els diferents punts de vista dels participants i el torn de paraula.
- Lectures amb valors que comporten una doble finalitat, lingüística i de reflexió personal.
- Pràctiques que afavorisquen les habilitats socials.
- Activitats extraescolars (excursions, teatre, cinema) que faciliten la convivència.

Implica la capacitat de transformar les idees en actes. Açò significa adquirir consciència de la situació en la qual s'intervé o que es resol i saber triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst.

La comunicació es basa justament en la transmissió d'idees i coneixements a través d'actes comunicatius que tenen lloc en determinats àmbits d'ús (personal, acadèmic, social i professional). Per tant, cada situació de comunicació ha de ser enfocada com un problema o un repte al qual els alumnes s'han d'enfrontar i, en aqueix context, han de triar, planificar i gestionar els coneixements, destreses o habilitats, i actituds necessaris amb criteri propi, amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu previst.

En la realització de les activitats comunicatives es promou el desenvolupament de destreses o

habilitats com la capacitat d'anàlisi; la capacitat de planificació, organització, gestió i presa de decisions; la capacitat d'adaptació al canvi i resolució de problemes; la comunicació, presentació, representació i negociació efectives; l'habilitat per a treballar, tant individualment com dins d'un equip; la participació, la capacitat de lideratge i delegació: el pensament crític i el sentit de la responsabilitat; l'autoconfiança, l'avaluació i l'autoavaluació.

10 Avaluació de la pràctica docent

Per a portar a terme una valoració objectiva dels aspectes educatius de la PGA és necessari el plantejament d'una avaluació de la labor docent i la seua posada en marxa ens serveix per a donar-nos pautes per a la millora de la nostra pràctica pedagògica i didàctica. Els indicadors que proposem avaluar són quatre:

- 10.1 Planificació
- 10.2 Motivació de l'alumnat
- 10.3 Desenvolupament de l'ensenyament
- 10.4 Seguiment i avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge

1. PLANIFICACIÓ		
Indicadors	Valoració	Propostes de millora
Programa l'assignatura tenint en compte els estàndards d'aprenentatge previstos en les lleis educatives.		
Programa l'assignatura tenint en compte el temps disponible per al desenvolupament de l'assignatura		

Selecciona i seqüència de forma progressiva els continguts de la programació d'aula tenint en compte les particularitats de cadascun dels grups d'estudiants.		
Planifica les classes de manera flexible, preparant activitats i recursos ajustats a la programació d'aula i a les necessitats i als interessos de l'alumnat.		
Estableix els criteris, els procediments i els instruments d'avaluació i autoavaluació que permeten fer el seguiment del progrés d'aprenentatge de l'alumnat.		

2. MOTIVACIÓ DE L'ALUMNAT		
Indicadors	Valoració	Propostes de millora
Proporciona un pla de treball al principi de cada unitat.		
Planteja situacions que introduïsquen la unitat (lectures, debats, diàlegs...).		
Relaciona els aprenentatges amb aplicacions reals o amb la seua funcionalitat.		
Informa dels progressos assolits i de les dificultats trobades.		
Relaciona els continguts i les activitats amb els interessos de l'alumnat.		
Estimula la participació activa dels estudiants a classe.		
Promou la reflexió dels temes tractats.		

3. DESENVOLUPAMENT DE L'ENSENYAMENT		
Indicadors	Valoració	Propostes de millora
Resumeix les idees fonamentals discutides abans de passar a una nova unitat o tema amb mapes conceptuals, esquemes...		
Quan introdueix conceptes nous, els relaciona, si és possible, amb els ja coneguts; intercala preguntes explicatives; posa exemples...		
Té predisposició per a aclarir dubtes i oferir assessories dins i fora de les classes.		
Usa ajuda audiovisual o d'un altre tipus per a donar suport als continguts a l'aula.		

4. SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROCÉS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE		
Indicadors	Valoració	Propostes de millora
Realitza l'avaluació inicial al principi de curs per a ajustar la programació al nivell dels estudiants.		
Detecta els coneixements previs de cada unitat didàctica.		
Revisa, sovint, els treballs proposats a l'aula i fora.		
Corregeix i explica de forma habitual els treballs i les activitats de l'alumnat, i dona pautes per a millorar-ne els aprenentatges.		

Usa criteris d'avaluació suficients que atenguen de manera equilibrada l'avaluació dels diferents continguts.		
Proposa activitats noves que faciliten l'adquisició d'objectius quan aquests no han sigut assolits suficientment.		
Utilitza tècniques d'avaluació diferents segons els continguts, el nivell dels estudiants.		